

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра цивільно-правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету

Віталій СЕРЬОГІН

«28» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
ЮРИДИЧНОЇ (НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ) ПРАКТИКИ

рівень вищої освіти

другий (магістерський)

галузь знань:

D Бізнес, адміністрування та право

спеціальність:

D8 Право

факультет

юридичний

форма навчання

денна та заочна

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою юридичного факультету

Протокол від 28 серпня 2025 року, № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Устименко О.А., к.ю.н., завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін юридичного факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна;

Завальна Ж.В., д.ю.н., професор, професор кафедри цивільно-правових дисциплін юридичного факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна.

Програму схвалено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін

Протокол від 26 червня 2025 року, № 19

Завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін

 Олена УСТИМЕНКО

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Право»

Гарант освітньо-професійної програми «Право»

 Віталій СЕРЬОГІН

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від 28 серпня 2025 року, № 1

Голова науково-методичної комісії юридичного факультету

 Ганна ЗУБЕНКО

ВСТУП

Програму науково-дослідної практики складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності D8 Право.

Практика є обов'язковим компонентом програми підготовки фахівців із вищою освітою. Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення у разі одержання необхідного обсягу практичних знань і умінь відповідно до стандартів освіти.

1. Опис науково-дослідної практики

1.1. Метою науково-дослідної практики є формування і закріплення навичок науково-дослідницької діяльності студентів-магістрів в процесі їх участі в освітньому процесі навчального закладу.

1.2. Основні завдання науково-дослідної практики є формування таких загальних та спеціальних компетентностей:

ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

СК 2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України

СК 4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України

СК 5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції

СК 9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності

СК 14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини

1.3. Характеристика науково-дослідної практики:

Кількість кредитів: 6 Загальна кількість годин: 180

Нормативний модуль. Семестр: 2 Вид контролю: залік

1.4. Заплановані результати практики (рівень знань, умінь, навичок, яких студенти мають досягти на кожному етапі практики):

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання

ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження

ПРН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки

ПРН 5. Вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи

ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання

ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності

ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг

ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права

ПРН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції

ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів

ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування

ПРН 16. Брати продуктивну участь у розробці проєктів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини

ПРН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності

2. Зміст та організація проведення науково-дослідної практики

Предметом формування і закріплення навичок науково-дослідної діяльності студентів-магістрів в процесі їх участі в освітньому процесі навчального закладу. Науково-дослідна практика орієнтована на дослідницьку діяльність як важливу ланку сучасної юридичної професійної діяльності.

Проходження науково-дослідної практики здійснюється у таких формах: одержання настанови; планування та облік навчально-дослідної діяльності; виконання індивідуального завдання та захист матеріалів практики.

Одержання настанови полягає в особистій присутності на груповій консультації, отриманні індивідуального завдання та постанові на облік у керівника групи практики.

Планування та облік навчально-дослідної діяльності полягає в формулюванні пропозицій щодо хронологічного порядку та методології розв'язання навчально-дослідних завдань, а також у зазначенні фактично виконаних дій.

Виконання індивідуального завдання полягає у розв'язанні навчальних завдань та підготовці матеріалів практики згідно з даними методичним рекомендаціями. Оцінюванню підлягають якість виконання індивідуального завдання, правильність його оформлення. Крім виконавського аспекту, керівник практики оцінює самостійність та організованість практиканта, творчу складову дослідної діяльності.

Керівник практики надає індивідуальні консультації в дистанційній формі. Консультування практиканта має сприяти його орієнтуванню в масиві інформації, проте не може підміняти його самостійної роботи, а навпаки, повинно стимулювати вироблення ініціативності та навичок з самоорганізації.

Захист матеріалів практики полягає у публічній доповіді про зміст та підсумки проходження практики та виконаного індивідуального завдання. Окрім вищевказаного

оцінюванню підлягають навички усної професійної мови, аргументування та вміння вести дискусію, якість виконання презентації тощо.

Результати захисту матеріалів практики оцінюються за двобальною («зараховано», «не зараховано») та стобальною національною шкалою, а також шестибальною шкалою ECTS і вносяться в залікову відомість та залікову книжку здобувача вищої освіти.

3. Вимоги до баз науково-дослідної практики

Науково-дослідна практика здобувачів вищої освіти юридичного факультету є складовою частиною процесу підготовки магістрів, обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття відповідного кваліфікаційного рівня. Навчальним планом передбачено проходження студентами практики на першому курсі у другому семестрі. Базами практики для студентів є кафедри юридичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

4. Індивідуальні завдання з науково-дослідної практики

Для виконання індивідуального завдання магістр визначає під керівництвом відповідального науково-педагогічного працівника навчальну дисципліну, тему лекції та семінарського заняття.

Основні етапи виконання індивідуального завдання на кафедрі цивільно-правових дисциплін:

1. Підготувати презентацію лекції. Презентація лекції має складатись з:
 1. плану лекції;
 2. вступу (обов'язково визначається актуальність теми лекції);
 3. основної частини (акцентувати увагу на проблематиці відповідно до теми лекції та існуючих шляхах її вирішення)
 4. висновків за темою;
 5. списку використаної літератури.

Слід уникати зайвого завантаження презентаційного матеріалу надмірною кількістю тексту.

2. Підготуватись до семінарського заняття за обраною темою. Семінарське заняття – це вид навчального заняття, на якому науково-педагогічний працівник організує дискусію з попередньо визначених проблем. На кожному семінарському занятті науково-педагогічний працівник оцінює осіб, які навчаються (аудиторні письмові роботи, реферати, виступи, активність в дискусії, вміння формулювати та відстоювати свою позицію тощо).

В рамках підготовки до семінарського заняття необхідно підготувати практичне завдання за темою лекції.

При підготовці корисним буде використовувати інформацію з Єдиного державного реєстру судових рішень: URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>.

3. Скласти 20 екзаменаційних тестових завдань за темою лекції.

Тестові завдання мають опиратися на ситуативну задачу (фабула; опис фактичних обставин ситуацій), до якої і мають бути представлені. Тестові завдання мають передбачати наступні види:

- 1) завдання, що мають чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний;
- 2) завдання, що мають сім варіантів відповідей, серед яких лише три правильні;

- 3) завдання, що потребують визначення послідовності / пріоритетності;
- 4) завдання, що потребують визначення відповідності.

Тестові завдання мають бути складені пропорційно, тобто по 5 тестових завдання на кожний із запропонованих видів.

Теми індивідуального завдання пропонуються керівником практики.

5. Вимоги до звіту з науково-дослідної практики

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми й індивідуального завдання.

Загальна форма звітності про практику - письмовий звіт, підписаний і оцінений безпосереднім керівником практики. Звіт має містити відомості про виконання усіх розділів програми практики й індивідуального завдання.

За підсумками практики магістр складає:

- письмовий звіт (Додаток 2), підшитий і пронумерований;
- відгук (підписаний безпосереднім керівником практики);
- щоденник практики (Додаток 1);
- матеріали практики:

а) текст та презентацію лекції з обраної теми;

б) письмово оформлений кейс до теми семінарського заняття з обраної теми;

в) тестові завдання (12 тестів) за обраною темою.

Звіт має бути підписаний студентом, підписаний та оцінений безпосереднім керівником практики, керівником практики від факультету.

6. Підведення підсумків науково-дослідної практики

Захист матеріалів практики полягає у публічній доповіді про зміст та підсумки проходження науково-дослідної практики. Окрім вищевказаного оцінюванню підлягають навички усної професійної мови, аргументування та вміння вести дискусію.

7. Критерії оцінювання результатів науково-дослідної практики

Зібрані матеріали практики оцінюються в **40 балів**. При перевірці та оцінці матеріалів практики звертається увага на наступні критерії:

1. Ступінь досягнення мети.
2. Зрозумілість і точність викладення.
3. Індивідуальність (авторство).
4. Аргументованість.
5. Володіння нормативною, навчальною та науково-монографічною базою.
6. Навички письмової мови.

Оцінка **«не зараховано»** – якщо студент припустився грубої помилки при проходженні практики, не надав необхідні матеріали практики для перевірки, або не захистив їх.

Оцінка **«зараховано»** – коли студент надав необхідні матеріали практики для перевірки та захистив їх, продемонстрував набуті компетентності, передбачені програмою практики.

8. Методи контролю та схема нарахування балів

Організаційні форми і методичні засоби контролю успішності студентів складають поточний контроль, який здійснює керівник практики; підсумковий контроль – у формі захисту матеріалів практики.

90-100 – усі критерії додержано студентом повністю на високому рівні;

80-89 – усі критерії додержано студентом на високому рівні, за виключенням творчого підходу.

70-79 – усі критерії додержано студентом на середньому рівні;

60-69 – критерії додержано студентом на середньому рівні, критерії щодо індивідуальності виконаної роботи додержано на низькому рівні;

50-59 – усі критерії додержано на низькому рівні.

Сумарна оцінка за практику виставляється за такою системою:

Денна, заочна форма навчання:

Загальна кількість балів – 100

Кількість балів за матеріали практики – 1-40

Кількість балів за захист матеріалів практики – 1-60 балів

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види діяльності протягом практики	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90–100	зараховано
70–89	
50–69	
1–49	не зараховано

9. Рекомендована література

1. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи. К.: Кондор, 2014. 272 с.
2. Асистентська практика студентів-магістрів. Орієнтовна програма і методичні рекомендації щодо проходження асистентської педагогічної практики. Підготовлені кафедрою педагогіки Львівського національного університету ім. Івана Франка. 2015, березень.
3. Навчальний процес у вищій педагогічній школі / За ред. О. Г. Мороза. К.: НПУ, 2011. 338 с.
4. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. К.: Центр учбової літератури, 2017. 232 с.
5. Васянович Г. П. Педагогічні технології навчання / Г. П. Васянович, М. О. Борищак // Вісник Львівської державної фінансової академії: Гуманітарні науки / [голов. ред. Г. П. Васянович]. Львів : ЛДФА, 2009. С. 7–17.
6. Васянович Г. П. Ноологія особистості: навчальний посібник для студентів і викладачів / Г. П. Васянович, В. Д. Онищенко. Львів : Сполом, 2007. 217 с.
7. Васянович Г. Професійні якості майбутнього фахівця: науковометодологічні критерії визначення і класифікації / Г. Васянович, В. Онищенко // Педагогіка і психологія професійної освіти. 2013. № 3. С. 9–33.
8. Возняк В. Гуманізація та гуманітаризація освіти: філософська інтерпретація //

Діалог культур: Україна у світовому контексті. Філософія освіти. Вип. 4. Львів : Світ, 1999. С. 96–105.

9. Гончаренко С. У. Освіта. Енциклопедія освіти. Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. К.: Юрінком Інтер, 2008. С. 614–616.

10. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. К.: Либідь, 1997. 376 с.

11. Застосування телекомунікаційних засобів у навчальному процесі (психолого-педагогічні аспекти): навчально-методичний посібник / авт. кол.; за ред. М.Л. Смульсон. К.: Педагогічна думка, 2008. 256 с.

12. Вітвицька С. Основи педагогіки вищої школи: Навчальний посібник. М-во освіти і науки України, Житомирський державний пед. ун-т ім. Івана Франка. К.: Центр навчальної літератури, 2003. 314 с.

13. Галузинский В. М. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні / В.М. Галузинский, М.В. Євтух. К.: Інтел, 1995. 168 с.

14. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям. К.; Вінниця: ДОВ Вінниця, 2008. 278 с.

15. Кобаль В. І. Методика викладання у вищій школі: навчально-методичний посібник / уклад. В. І. Кобаль. Мукачево : Вид-во МДУ, 2016. 203 с.

16. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / О. В. Малихін, І. Г. Павленко, О. О. Лаврентьєва, Г. І. Матукова. Київ: КНТ, 2014. 262 с.

17. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Центр учбової літератури, 2009. 472 с.

18. Педагогіка вищої школи: підручник / В. П. Андрущенко [та ін.]; за ред. В.Г. Кременя [та ін.]; Акад. пед. наук України, Ін-т вищої освіти. К.: Педагогічна думка, 2009. 256 с.

19. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. [2-е видання, доповнене] / М.М. Фіцула. К.: «Академвидав», 2014. 456 с.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Юридичний факультет

ЗВІТ

про науково-дослідну практику на кафедрі
_____ юридичного факультету
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

з «__» _____ 20__ р. до «__» _____ 20__ р.

студента (-ки) _____ курсу,

_____ групи

П.І.Б.

Керівник практики від кафедри:

посада, П.І.Б.

(підпис)

Харків-2025/202 р.

Виконання програми науково-дослідної практики

1. Строк практики _____
2. Своєчасність виконання завдань _____
3. Самостійність виконання програми _____

Виконання індивідуального плану науково-дослідної практики

1. Зміст, перелік та аналіз виконаних робіт за період практики _____

2. Перелік матеріалів практики, які самостійно підготував практикант _____

3. Якість виконаних робіт та підготовлених матеріалів _____

Умови науково-дослідної практики

1. Забезпечення необхідних умов для виконання студентами програми практики _____

2. Проведення зі студентами інструктажів з охорони праці, протипожежної безпеки, _____ вимог _____ промислової санітарії _____
3. Дотримання студентами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку _____ ХНУ _____ імені _____ В.Н. Каразіна _____
4. Рівень здійснення контролю і керівництво практикою _____

Оцінка результатів науково-дослідної практики

1. Загальна характеристика особистих якостей студента-практиканта. Його

ставлення до виконання завдань безпосереднього керівника
практики _____

2. Професійні якості та знання студента-практиканта, отримані
результати _____

3. Загальна оцінка практики _____

4. Зауваження та рекомендації керівника бази практики щодо удосконалення
практики студентів та усунення можливих
недоліків _____

Засвідчує безпосередній керівник науково-дослідної практики (*посада, підпис,
П.І.Б.*)

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Юридичний факультет

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЛЕКЦІЇ
з науково-дослідної практики

на тему: _____

Студента (-ки) 2 курсу групи ЮП (ЗЮП)-____
спеціальності D8 Право
П.І.Б.

Кількість балів:

Харків-2025/2026 р.

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Юридичний факультет

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ
до семінарського заняття
з науково-дослідної практики

на тему: _____

Студента (-ки) 2 курсу групи ЮП (ЗЮП)-____
спеціальності D8 Право
П.І.Б.

Кількість балів:

Харків-2025/2026 р.

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Юридичний факультет

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ
з науково-дослідної практики

на тему: _____

Студента (-ки) 2 курсу групи ЮП (ЗЮП)-____
спеціальності D8 Право
П.І.Б.

Кількість балів:

Харків-2025/2026 р.